

Ivan Langerholz:

Šola lepega vedenja.

5. Malo potrpežljivosti.

Morda ste že slišali praviti, da je potrpežljivost božja mast, samo tisti da je revež, ki se maže z njo. Prvi del tega pregovora je bolj resničen kakor drugi. Drugi del bi se glasil pravilneje takole: Tisti je revež, ki se ne maže z njo — s potrpežljivostjo namreč. Pa tudi tisti je revež, ki ima opraviti s takimi sitneži, ki ne znajo nič potrpeti. Zato moramo v naši šoli tudi o potrpežljivosti izpregovoriti par besedi.

»V nedeljo smo mislili iti na Šmarno goro,« pripoveduje Julček Nepočakan Potrpinčevemu Jožku. »Vsi smo mislili iti: ata, mama, Minka, stric Miha in pa jaz. Pa je cel dan tako lil dež, da nismo mogli kam iti. Oh, to sem bil jaz jezen! Še jesti nisem hotel, učiti se tudi nisem maral, najrajši bi bil vse razbil.«

O ti sirota uboga Julčkasta! Ali res misliš, da si komu kaj nagodel s svojo jezo? Dež se te ni prav nič bal. Če drugi dan nisi znal v šoli, si bil samo ti okregan, dež nič. Mogoče si bil še zaprt povrhu? Tako škoduje tvoja jeza le tebi samemu, sicer pa svet nič ne ve zanjo. Ko bi bil ti malo premislil, pa bi se ne bil jezil, ali pa bi bil vsaj molčal o svoji jezi. To bi bilo bolj pametno. Sicer so pa že paganski Grki učili: Kdor se jezi, ta nori . . .

Tonček iz Grdega dola se je oni dan tudi tako nekako čmerno držal, ali veste, zakaj? Tam zunaj na vaški trati so se igrali otroci. Tonček je pa moral

varovati sestrico Mimico doma. Oh to mu je bilo hudo! Ali mama so tako ukazali, in ata so bili z mamo istih misli. Za vse na svetu, ali ni tak ukaz hud in strašen?

Tonček, ko bi bil ti vedel, kako si bil takrat grd v svoji jezi! Takoj bi se ti bil rajši razjasnil obraz, in solnce prijaznosti bi bilo posvetilo v tvojih očeh. In če bi bil še kdo pogledal noter v tvoje srce! Jezik sicer ni razodel v besedah — prehude so se mu zdele! — Ali notri v zadnjem kotičku tvojega srca pa je vendar vstala grda želja: »Ah, zakaj ni Mimi lansko leto umrla!«

Tako, Tonček, tako! Kaj praviš, ali so tudi tebi tvoja mama kaj takega želeli, ko so te morali pestovati cele dneve in cele noči? In pa še nekaj. Tvoje ime sem bral v knjigi »Mladih junakov«, »Žganja in opojnih pijač ne bom pil.« O, ti si junak! Premaguj svojo jezo, pa boš še večji junak in korenjak. Tak boš v naših očeh, kakšen šele v božjih!

Sosedova Minka je pa dobila za god čedno, novo obleko. Še tisti dan je zato zvedela Godrnjačeva Anica. In sedaj ponavlja že štirinajst dni kakor klepetec isto pesem: »Sosedova ima toliko oblek, jaz pa nič! Kupite še meni tako obleko, kot jo ima sosedova, če ne — pa ne bom več v cerkev hodila.«

Lahko noč!

Anica! Ali veš, kateri grdi spaki gledata dtekal besedi? Eni se pravi ošabnost, drugi pa n ukdar jost. Ko bi ti res tako obleke manjk kaj nič ne ne rekli. Kdor je pa na veliko no- jala? kot na belo nedeljo in o bin- m bi pa še mama jokali. liki noči, za praznik pra- spet drugače, naj r

oblek. Ali naj ti pokažemo še na tretjo spako tvoje jezika: lažnivost? —

Na Dobrinovem vrtu je danes vse živo. Deklice so zbrane pri igri. Kar naenkrat pa vse utihne, potem se pa začuje vpitje in kreg.

»Domov pojdi, pa kar hitro!«

»S teboj se že ne bom več igrala.«

»Kaj se pa ti mešaš med nas? Med bajtarje pojdi!«

»In da bi me tebe ubogale! Čigava pa si?«

In spet tiho. Igra se nadaljuje. Za vrtom pa joka Ivanka Manjkovič. Revnih staršev hči je. Zato pa Oholeževa Malka ne mara zanjo. Še druga dekleta je našuntala zoper njo.

Veste kaj? Takole razlikovanje med revščino in bogastvom je pa že kar ostudno, grdo, da človeku manjka besed, kako bi primerno ošvrkal to grdobijo.

Spet smo pri igri. Tonček Nagel je malo preveč poskočil, pa je podrl Naceta Iskro na tla. In kljub temu, da mu Tonček zatrjuje, in je to tudi res, da se namreč ni nalašč zaletel vanj, se Nace noče premagati. Ves togoten plane na Tončka, ga suje in brca, češ, ti bom že pokazal, kaj se pravi mene podirati po tleh.

Nace, kaj praviš: Ali se ni tebi še nikoli nič poskočilo? — Molčiš? Kolikokrat bi bil moral biti ti ne ve tepen, če bi te za vsako tako nerodnost topli, bil jezil, Tončka suješ? Doma ti prizanašajo, ti pa ne bilo bolj pametno. Ali je to lepo? —

Kdor se jezi, ta nočota je bila pa sedaj par dni malo Tonček iz Grdega đega. En dan jo je malo glava nekako čmerno držal, ali vlec nekaj nagajal. Ali je na vaški trati so se igrali otroci. ni čmerna in pustal

Če so jo pa vprašali mama: »Verica, ali boš kaj jedla?« — se je pa zakremžila in zajavkala: »Ne bom nič, no!«

»Ali bi rada kaj pila?«

»Ne bom nič, no!«

»Morebiti bi pa malo zaspala?«

»Ah, ali ste sitni!«

»Malo dobre juhe ti bom skuhala.«

»Saj je ne bom jedla, no!«

»Saj ne morem, no!«

Tako je bevskala, ta zoprni »no«! Tako še gospodar s hlapcem ne govori, ne pa otrok s svojo dobro materjo. —

Viljko Tjavendan se pa danes cel dan jezi na gospoda učitelja. Naloga mu je bila pretežka. In tega je kriv sam gospod učitelj. Zakaj pa dá tako težko nalogo?

Veš kaj, Viljko? Ko bi se ti toliko časa učil, kolikor časa se že jeziš, bi ti naloga ne bila nikoli pretežka. —

Takole je, vidite. Šola potrpljenja je tudi šola lepega vedenja. Le dobro se naučite potrpeti, pa vas bodo povsod radi imeli.

Poznali smo deklico, mlado, osemnajst let staro. Bolna je bila. Leto in dan je ležala. Pomislite: mlada in bolna! Nad pol let je ležala samo na desni strani, zakaj zdravnik ji je pod hrbtom prerezal meso in kožo in vtaknil vanjo cev, po kateri se je odtekal gnoj iz drobovja. In vendar ni ta deklica nikdar jokala. Čudili so se ji vsi in vpraševali, zakaj nič ne joka, ko je gotovo vse boli. Kaj je dejala?

»Ko bi jaz jokala, potem bi pa še mama jokali. Zato pa rajši ne jokam.«

Iz ljubezni do matere se je premağovala.

In vi? Ali nimate nič ljubezni do Boga? Do bližnjega? Ljubezni do dela? Ljubezni do pravega junštva? Pa se vsaj iz enega teh vzrokov premağujte! Potrpežljivost rodi junake.

(Nadaljevanje.)

Gorenjko :

V žitnem polju.

Zlato pšenico žela
mati je mlada,
dete pa drôbčkano dela
v jamljič je spat.

Pa je zasanjalo dete
sanje nebeške in svete:
Lepša kot majka njegova
žena je čula ob njem,
Dete nebeško v rokàh.
Zlati pa angelci
trgali mak so med žitom
in ga nosili,
Detetu matere svete,
da ga povijalo
v venček je z biserno nitjo.
»Dete, spletaj še ti,«
je Jezusček rekel.
Aj, in v jamljiču dete
venčke je spletalo,
venčke žareče z zlatimi nitmi,
in jih dajalo je Jezusčku,
da ga je božal z nebeško rokó.

